

1. האגודה לזכויות האזרח בישראל
2. רופאים לזכויות אדם
3. כיאן – ארגון פמיניסטי
ע"י ב"כ דורי ספיבק ו/או הישאם שבאיטה
ו/או גדיר ניקולא ו/או יובל לבנת ואח'
התכנית לזכויות אדם
התוכנית לחינוך משפטי קליני
אוניברסיטת תל אביב
קריית האוניברסיטה, רמת אביב, תל אביב 69978
טל': 03-6408361, פקס: 03-6407422

העות רים

נ ג ד

1. שר הבריאות
2. שר הרווחה
3. שר האוצר
4. שר הפנים
על ידי פרקליטות המדינה,
משרד המשפטים, ירושלים
טלפון: 02-6466395; פקס: 02-6467011
5. המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ עוה"ד ארנה רוזן-אמיר
שד' ויצמן 13 ירושלים
טלפון: 02-6709353 פקס: 02-6510937

ה מ ש י ב י ם

תגובת המשיבים לבקשה לצו ביניים

1. עניינה של עתירה זו בבקשת העותרת כי בית המשפט הנכבד יורה למשיב 2, שר הרווחה, לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 378(ב)(1) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995 (להלן: "חוק הביטוח הלאומי"), לצורך קביעה, לאחר התייעצות עם

מועצת המשיב 5, כי בני משפחה של אזרחים ותושבים ישראלים, היושבים בישראל על פי היתר כדין, אך מנועים מלקבל רישיונות ישיבה ארעיים בשל הוראות חוק האזרחות, יהיו זכאים לזכויות לפי חוק הביטוח הלאומי, הגם שאינם בגדר "תושב" והוצאו מפורשות מהגדרת תושב בסעיף 2א לחוק הביטוח הלאומי.

בנוסף מבקשת העותרת, כי בית המשפט הנכבד יורה למשיב 1, שר הבריאות, לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 56(א)(1)(ד) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994 (להלן: "חוק ביטוח בריאות ממלכתי"), לצורך קביעה, באישור המשיבים 3 ו-4, של הסדרים מיוחדים בדבר רישום בקופת החולים ודרך מתן שירותים לפי חוק ביטוח בריאות ממלכתי, לבני משפחה של אזרחים ותושבים ישראלים, היושבים בישראל על פי היתר, אך מנועים מלקבל רישיונות ישיבה ארעיים בשל חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) התשס"ג-2003.

2. העותרים מבקשים כעת כי יוצא צו ביניים בעניינו של אחד משני הסעדים העיקריים, לפיו עד להכרעה בעתירה זו, יינתנו (באמצעות אחת מקופות החולים ובמימון המדינה) שירותי בריאות הכלולים בסל הבריאות הקבוע בחוק ביטוח בריאות ממלכתי לבני משפחה של אזרחים ותושבים ישראלים, היושבים בישראל על פי היתר כדין, אך מנועים מלקבל רישיונות ישיבה ארעיים בשל הוראות חוק האזרחות.

3. עמדת המשיבים היא כי דין הבקשה להידחות שכן סעד הביניים, המבוקש על ידי העותרים, הינו במהותו צו עשה, אשר למעשה כונן את אחד הסעדים העיקריים המבוקשים בעתירה. זאת, להבדיל מצו ביניים, אשר נועד לשמר מצב קיים. לענין זה ראו בש"א 63/87 דב קלוין נ' המנהל הכללי של משרד הבריאות, פ"ד מא(3), 141, בו נקבע כדלקמן:

"שוכנעתי, כי סעד אשר כאלה הן תכונותיו לא יכול לבוא בגדרו של הליך לצו ביניים. שהרי מקובל על כולנו, שסעדים במסגרת הליך כזה נועדו אך לשמור על מצב קיים, שלא ישתנה עד להכרעה בערעור, מחשש פגיעה ללא תקנה במצב נתון. בכל הכבוד הראוי, אין הנדון דומה לראיה. שכן מובנה של היענות לבקשה הוא שינוי בסטטוס קיים ולא המשכתו של מצב נתון. לשינוי אשר כזה אינו מוכן להסכים במסגרת בקשה לצו ביניים."
(ההדגשות שלי – ח.א).

כן ראו בג"ץ 2712/92 מרכז השלטון המקומי נ' ראש הממשלה ואח', תק-על 92(2), 2001:

"כל כך באשר לצו-ביניים המכוון עצמו לחקיקה נורמטיבית, וכך באשר לצו-ביניים שהוא במהותו צו עשה הכונף את הסעד המלא בעתירה - וזה הצו המבוקש, למעשה, בענייננו - להבדילו מצו האמור אך לשמור על הסטטוס-קוו-אנטה".

4. העותרים בבקשתם טוענים כי סעד הביניים אינו כונף את הסעד העיקרי המבוקש בעתירה שכן הוא מתייחס רק לאחד משני ראשי העתירה.

עמדת המשיבים היא כי די בכך שהסעד הזמני כונף את אחד הסעדים המבוקשים כדי להצדיק את דחיית הבקשה לנתינתו. מעבר לכך, לדידם של המשיבים סעדים אלה כלל לא היו צריכים להיכרך יחד שכן הם עוסקים בשני עניינים שונים המוסדרים בשני דברי חקיקה שונים.

5. על זאת נבקש להוסיף כי עמדת המשיבים לגופה של העתירה, כפי שפורט בתגובתם המקדמית בה, בה נמסר על איוש הצוות הבימשרדי שידון בין היתר בסוגיות העולות בגדרה של העתירה, היא כי לאור הקמת הצוות הבינמשרדי – העתירה מיצתה את עצמה וככזו דינה להימחק.

יחד עם זאת – הדגישו המשיבים כי על אף שנוכח מורכבות הנושא, ריבוי הקבוצות אליהן יש לתת את הדעת אגב בחינת הסוגיה, ההשלכות החברתיות והתקציביות העשויות להיות לכל החלטה, ניתן להעריך כי תהליך זה יהיה ממושך – לכשתסתיים עבודת הצוות, ובעקבותיה תינתנה המלצות, דרכה של העותרת תהא פתוחה בפניה, להגיש עתירה, אשר תהא כבר מבוססת על תשתית עובדתית ומשפטית שונה.

מכאן כי דינה של העתירה להימחק. אם אכן יינתן פסק דין בעתירה הנוכחית, המוחק אותה, כי אז ברי שאין מקום להושטת סעד ביניים, שהוא במהותו סעד זמני, הניתן עד להכרעה בעתירה על מנת שלא יימצא עצמו העותר, עם תום ההתדיינות ואלמלא יוקפא המצב, בפני שוקת שבורה.

ל' סיון תשס"ט

22 יוני 2009

חנן אופק
סגנית בכירה א' לפרקליט המדינה

ארנה רוען אמיר
ב"כ המוסד לביטחון לאומי